DILEME JURIDICE ÎN CALIFICAREA SERVICIILOR ON-LINE DE TELECOMUNICAȚII

LEGAL DILEMAS IN QUALIFICATIONS OF ON-LINE TELECOM SERVICES

Veronica MOCANU,
dr., conf. univ.
Universitatea de Stat din Moldova

Summary
The past decade we have witnessed a rapid expansion of the Internet gadgets, Internet services and internet applications. This revolutionary communication network has significantly changed the way people live, communicate, and conduct business. However, from legal perspective all of these new challenges remain under covered, things that frequently could generate harm, abuses and cybercrimes. Therefore, by, this research, it is proposed to discuss the main risks, which are generated by using of uncontrolled online services and present perspectives of regulations. The article includes topics such as description of online services regulations practices used for the moment, problems generated by chaotic regulations of online services, perspective that we have to take, need for licensing and certification of new internet applications and services, setting of quality standards, and proposes for involvement in development.

Introducere

În ultimii 30 de ani, societățile contemporane sunt implicate într-o activitate continuă de dezvoltare și promovare a utilizării tehnologiilor informaționale. Sunt promovate intensiv acțiunile de digitizare și automatizare a activității umane, astfel încât existența umană să fie eficientizată. Ca rezultat, constatăm că eforturile nu sunt în zadar, iar condițiile de trai într-adevăr s-au schimbat. Dacă, acum 30 de ani, utilizarea telefoanelor inteligente sau a dispozitivelor cu telecomandă părea utopică, astăzi acestea sunt o parte indispensabilă a activității umane.

Mai mult ca atît, nu numai condițiile de trai, ci și formele de percepție a realității și a dezvoltării afacerilor se schimbă. Astăzi, dacă aveți nevoie de un produs nu mai e nevoie să mergeți la magazin, produsul poate fi achiziționat online; dacă pregătiți o teză de licență și doriți să vă informați, internetul este cel mai utilizat mod de documentare, aici puteți găsi știri de ultimă oră, precum și informații din secolele anterioare; dacă doriți să mergeți în vacanță, dar nu știți ce destinație să alegeți, internetul vă oferă descrierea traseului, turul hotelului, fotografii în modul online și chiar impresiile reale ale turiștilor.

Prin existența sa, Internetul schimbă concepte, moduri de existență și practici stabilite de secole.

În condițiile unei vieți digitalizate, informația și comunicarea digitală s-au transformat în valori incontestabile ale activității umane contemporane. Astfel, prin posibilitățile, platformele și domeniile de activitate disponibile online, internetul a fost redimensionat și nu ar mai trebui interpretat doar ca un instrument de conectare, ci trebuie privit ca un nou mediu de activitate, a cărui existență este determinată de condițiile tehnologice, de voința umană, dar și de cadrul legal.

Activitatea on-line nu mai este o activitate virtuală, activitatea online a fost redimensionată semnificativ în ultimii ani, astfel încât activitatea online este o activitate reală care produce efecte reale.

Astfel, prin acest articol, spre deosebire de opiniile care promovează ideea unui Internet nereglementat, înaintăm propunerea reglementării domeniului online, indicând că reglementarea este absolut necesară sau doar prin reglementare poate fi asigurat un mediu liber, echitabil și egal pentru toate subiectele implicate în utilizarea noului mediu de activitate - internetul. Totuși, atragem atenția că noile reglementări trebuie dezvoltate doar pentru noile realități, iar în alte cazuri, regulile general acceptate pot fi aplicate prin analogie.

După cum s-a menţionat mai sus, domeniul online este un domeniu multidimensional care implică activitatea diferitor actori din diferite domenii. Totuși, prin acest articol, propunem să ne concentrăm asupra cercetării domeniului serviciilor on-line de telecomunicații, ca o provocare contemporană a societății informaționale de astăzi

Ce reprezintă serviciile on-line de telecomunicații?

În lumea gadgeturilor și infrastructurii informatice, serviciile on-line de telecomunicații sunt definite prin termenul de OTT. Conceptul de servicii over-the-top (OTT) a apărut în sectorul audiovizual în 2010 pentru a se referi la nouă gamă de servicii on-line, complimentare celor tradiționale, având în vedere televiziunea prin unde hertziene, prin satelit și prin cablu care presupune furnizarea conținutului audio și media prin intermediul Internetului. Astăzi, acest concept se referă în mod obișnuit la furnizarea de conținut și aplicații, inclusiv servicii de comunicații prin Internet (de exemplu, servicii de voce, servicii de găzduire, servicii de email, mesagerie instantanee, conținut web (site-uri de știri, platforme sociale etc.), motoare de căutare, conținut video și multimedia, etc.). Exemplele obișnuite de astfel de servicii sunt: WhatsApp pentru mesaje text, Skype pentru chat-ul video și servicii de voce vocală, YouTube pentru partajarea conținutului video, Netflix și HBO pentru servicii de streaming video, Spotify și Deezer pentru servicii de streaming de muzică etc. [7].

Cu toate că la nivel mondial există deja diferite practici de reglementare, la nivel european nu este încă o poziție oficială privind conceptul oficial, clasificarea și reglementarea noilor servicii OTT până în prezent, dar, în general, opiniile sunt împărțite în trei tabere. Reprezentanții companiilor de

telecomunicații, afectați de apariția noilor servicii, au prezentat argumente pentru atribuirea OTT la categoria de servicii de comunicații electronice și pentru aplicarea acelorași reguli ca și pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice. Tehnicienii și dezvoltatorii atribuie în mare parte OTT-urile la categoria de servicii specifice societății informaționale, indicând că reglementările față de aceste servicii pot fi aplicate prin analogie conform Directivei privind comerțul electronic. Din ce în ce mai mulți sunt cei care susțin ideea apariției unei forme distincte de servicii la care trebuie aplicate reguli noi, iar OTT-urile trebuie considerate ca forme distincte de comunicare.

Termenul OTT a apărut sub presiunea dezvoltatorilor de astfel de servicii, care prin instituirea sintagmei ,,over the top,, au încercat de fapt să evadeze din spațiul de reglementare existent aplicabil comunicațiilor electronice, indicînd că serviciile OTT sunt niște servicii noi, oferite pe dea-a asupra spațiului on-line[6].

Wikipedia explică "... conținutul over-the-top (OTT) se referă la furnizarea de conținut audio, video și alte materiale media oferite prin intermediul Internetului fără implicarea unui operator de rețea în controlul sau distribuirea conținutului. Furnizorul de Internet poate fi conștient de conținutul pachetelor de protocol Internet, dar nu este responsabil și nu poate controla capacitățile de vizionare, drepturile de autor și / sau altă redistribuire a conținutului.

Fiind conștient de lacunele legislative, elaborînd un studiu privitor la operatorii OTT, Parlamentul European a menționat că este clar faptul că un serviciu OTT nu este o rețea de transport, ci este un serviciu care se desfășoară într-o rețea de internet; în plus, furnizorul de servicii OTT este de obicei diferit de operatorul rețelei de bază. Din perspectiva Parlamentului European, serviciul "OTT" reprezintă un serviciu online care poate fi considerat ca potențial de înlocuire a serviciilor tradiționale de telecomunicații și audiovizuale, cum ar fi telefonia vocală, SMS-urile și televiziunea [13].

Pentru a accelera în prezent unele clarificări, proiectând în ianuarie 2016 un raport privitor la serviciile OTT, Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice ("OAREC") definește OTT drept "conținut, serviciu sau aplicație care este furnizată utilizatorului final prin rețea de Internet deschisă" și introduce noțiunea de *CAPs,* în sensul prezentării noii categorii de actori în domeniul Internetului - furnizori de conținut și aplicații [2]. Includerea în definiție a faptului că ceea ce este furnizat poate fi fie conținut, un serviciu sau o aplicație, înseamnă că orice este furnizat printr-o rețea de Internet deschisă este un serviciu OTT. Această prevedere apare în general fără implicarea internet provider-ului în controlul sau distribuirea serviciului. Deoarece serviciul este furnizat prin Internet, această definiție indică că OTT se referă la conținutul care, de regulă, ajunge de la o parte terță (furnizor OTT) la utilizatorul final, fără implicarea internet

providerului. Cu toate acestea, este posibil ca internet provider-ul să ofere propriile servicii OTT sau parteneri cu furnizori de OTT [2].

OAREC accentuează că definiția OTT nu are un statut juridic: OTT nu este un termen aprobat sau acceptat de comunitățile naționale sau internaționale de reglementare și din punct de vedere conceptual acest tip de servicii urmează a fi atribuit la categoria comunicațiilor electronice, urmînd a fi abordat drept o formă alternativă de comunicare.

Luînd în considerație definițiile menționate mai sus, vom reține că, la momentul actual, OTT se referă în general la conținuturi bazate pe Internet, aplicații și servicii care rulează "over-the-top", adică pe de-asupra rețelelor și sunt accesate de utilizatorii finali printr-o conexiune la internet în bandă largă fără implicarea directă a unui operator de rețea sau a unui Furnizor de Servicii de Internet.

Cu toate acestea, pentru evitarea oricăror neînțelegeri, constatăm că furnizorii OTT indică faptul că frecvent, termenul "over-the-top" este folosit în mod greșit în lumea de telecomunicații pentru a descrie orice serviciu neadministrat livrat prin servicii online. În contradicție cu poziția OAREC, aceștia promovează utilizarea noțiunii "over-the-top" pentru a descrie orice conținut, servicii sau aplicații furnizate printr-o infrastructură care nu se află sub controlul administrativ al furnizorului de conținut sau de servicii. Astfel, dacă un operator oferă un serviciu IP (de exemplu, IPTV) și acest serviciu este livrat prin infrastructura operatorului (mobil, fix sau altfel), acesta nu ar trebui considerat ca fiind OTT. Cu toate acestea, dacă același operator, după construirea unui model de conținut/serviciu, extinde serviciul la orice punct final IP din rețeaua unui alt operator, atunci acesta devine OTT. Cu alte cuvinte, furnizorii OTT promovează ideea că un operator care oferă un serviciu propriilor abonați nu poate fi considerat un actor OTT; mai degrabă dacă calitatea și lățimea de bandă vor fi aplicate, din punctul de vedere al furnizorului OTT, serviciul menționat va fi considerat ca un ECS[2] administrat și, dacă nu, va fi calificat ca un serviciu ECS neadministrat. Doar dacă este extinsă dincolo de limitele infrastructurii de telecomunicații, acesta va fi corect referit la un serviciu sau un actor OTT [6].

[2] Furnizarea ECS administrat se referă la furnizorii care oferind serviciul dețin controlul asupra rețelei de acces fix sau mobil utilizată pentru distribuirea acestuia. Furnizorul poate folosi acest control pentru a dimensiona rețeaua și, în multe cazuri, pentru a rezerva capacitatea rețelei pentru garantarea calității serviciului. Astfel, serviciile gestionate sunt strâns legate de rețeaua de bază. Exemple de astfel de servicii administrate sunt telefonia fixă și mobilă și serviciul IPTV oferit de mulți operatori de rețea.

Furnizarea serviciilor electronice de comunicare administrate se referă la furnizorii care oferind serviciul dețin controlul asupra rețelei de acces fix sau mobil utilizată pentru distribuirea acestuia. Furnizorul poate folosi acest control pentru a dimensiona rețeaua și, în multe cazuri, pentru a rezerva capacitatea rețelei pentru garantarea calității serviciului. Astfel, serviciile gestionate sunt strâns legate de rețeaua de bază. Exemple de astfel de servicii administrate sunt telefonia fixă și mobilă și serviciul IPTV oferit de mulți operatori de rețea.

Personal, accept fenomenul noilor realități în cadrul rețelei de internet legate de conținutul, aplicațiile și serviciile bazate pe Internet, dar nu sunt de acord cu utilizarea noțiunii de OTT și cu necesitatea de a face diferențe între conținutul, aplicațiile și serviciile internet furnizate de IP și conținutul, aplicațiile și serviciile internet furnizate de terți. Analizând interpretarea furnizată, se pare că termenul OTT a fost introdus în mod artificial ca o modalitate de a evada de sub cadrul legal actual, de a împiedica asimilarea cu furnizorii clasici de comunicații electronice și de a evita asumarea obligațiilor.

Sunt de acord că conținutul, aplicațiile și serviciile bazate pe internet reprezintă realități noi și diferă prin comunicarea electronică clasică, dar accentele trebuie să fie evidențiate nu doar pe formele de livrare și statutul operatorilor, ci trebuie să ținem seama și de tipul informațiilor administrate de CAP, riscurile implicate în contextul administrării, drepturile utilizatorilor.

Revizuind cele menționate mai sus, am identificat trei tipuri de furnizori de servicii care exersează afaceri similare, dar pretind la diferite niveluri de reglementare, astfel am identificat *furnizorii administratori de servicii de comunicații electronice* - furnizorul care oferă serviciul, are controlul asupra rețelei de acces fix sau mobil utilizată pentru distribuirea acesteia. Furnizorul poate folosi acest control pentru a dimensiona rețeaua și, în multe cazuri, pentru a rezerva capacitatea rețelei pentru garantarea calității serviciului. Astfel, serviciile administrate sunt strâns legate de rețeaua de bază. Exemple de astfel de servicii administrate sunt telefonia fixă și mobilă și serviciul IPTV oferit de mulți operatori de rețea; *furnizorii de servicii online* - furnizorii care se bazează pe internetul public cel puțin pentru o parte din distribuția lor. Furnizorul deține un control redus sau deloc asupra unei părți a rețelei de distribuție, în special a rețelelor de acces. Exemple bine cunoscute de servicii online sunt Skype și YouTube; și *furnizorii OTT* - furnizorii de aplicații și servicii bazate pe internet care navighează de-asupra rețelelor și sunt accesați de utilizatorii finali printr-o conexiune la Internet în bandă largă fără implicarea directă a operatorului de rețea sau a Furnizorului de Servicii de Internet.

Având în vedere cele menționate mai sus, este clar că posibilitățile de asigurare a calității serviciilor sunt diferite și că operatorul are obligații impuse de lege pentru a asigura calitatea serviciilor oferite, obligații de păstrare a

confidențialității, neutralității și interoperabilității, dar furnizorilor OTT nu li se prescriu, pentru moment, nicu un fel de obligații,

Problema care apare este legată de conținut, și aplicațiile care permit introducerea unui conținut care nu este administrat. Astfel, apare o întrebare, ar fi corect să se distingă subiectele implicate în activitatea on-line numai după modul de operare a serviciilor, mă refer în acest sens la serviciile / conținutul / aplicațiile furnizate de operator prin propria sa rețea și servicii / conținut / aplicații de peste tot, adică prin intermediul unei rețele străine? Sau ar fi oportun, totuși, să diferențiem subiecții, de asemenea, în funcție de tipul de informație administrat, de drepturile care pot fi exercitate, de riscurile generate?

Ca răspuns la această întrebare, considerăm că, pentru a preveni confuziile, subiecții online trebuie diferențiați nu numai în funcție de modul în care sunt furnizate conținutul / aplicațiile / serviciile, ci și de tipul activității online efectuate. Ca rezultat, am putea distinge *furnizorii de conținut, furnizorii de aplicații, furnizorii de servicii, furnizorii de internet etc*., stabilind obligații și drepturi separate pentru fiecare categorie, indicând în același timp necesitatea de a cumula toate drepturile și obligațiile derivate din statutul subiectului (operatorului). Astfel, dacă operatorul este atât un furnizor de internet, cât și un furnizor de aplicații, acesta își asumă ambele categorii de drepturi și obligații.

Considerăm că printr-o astfel de interpretare ar putea fi eliminată inegalitatea ridicată în prezent de operatorii de internet care investesc în infrastructură, dar ale căror servicii sunt în scădere. În mod similar, această formă de reglementare ar aduce claritate cu privire la statutul juridic al fiecărui tip de subiect implicat în activitatea online, stimulând creșterea și competitivitatea.

Conținutul, aplicațiile și serviciile bazate pe Internet trebuie sau nu reglementate?

Reglementarea internetului este o altă problemă complicată, iar aici există de asemenea opinii diferite, domeniul tehnologic susține că internetul trebuie să rămână liber și că nu există nici un spațiu pentru normele guvernamentale, în state opuse să încerce să demonstreze că conținutul neregulat pe internet, aplicațiile și serviciile ar putea prezenta un pericol. La nivel european, autoritățile de reglementare confirmă necesitatea reglementării și precizează că cadrul de reglementare existent nu se aplică la OTT ca ansamblu.

Prin acest articol vom lua partea statului și vom pleda pentru reglementarea conținutului, aplicațiilor și serviciilor bazate pe Internet.

Lipsa reglementării lasă loc pentru interpretare și manevră, dar în același timp poate transforma internetul într-o gaură neagră care poate genera construcția unei lumi greșite, construită în contradicție cu normele morale, interesul comun și binele comun, concentrându-se doar asupra valorile comerciale și materiale.

Conținutul viral, problemele de securitate și confidențialitate, lipsa serviciilor de calitate, aplicațiile periculoase și jocurile necontrolate, manipularea psihologică, știrile false, discursul de ură, încălcările drepturilor de autor sunt puținele din consecințe care ne-ar putea afecta într-un mediu nereglementat. În astfel de circumstanțe, îmi propun să mă gândesc la câteva întrebări: "Internetul nereglementat" înseamnă într-adevăr Internetul gratuit? Internetul gratuit este într-adevăr miza? Dețin operatorii de internet suficiente calități morale pentru a se putea opune noilor provocări? Cred că nu, de aceea cred că prin stabilirea unor reguli clare, adoptarea de standarde comune și prin introducerea de tehnici și autorități de control am putea preveni răul și reglementarea OTT ar putea fi impusă ca o modalitate de combatere a criminalității informatice.

Perspective de viitor

Informațiile prezentate mai sus arată că reglementarea conținutului, aplicațiilor și serviciilor pe internet se prezintă ca o discuție reală cu multe întrebări, dar puține răspunsuri. Cu toate acestea, avem multe opinii evocate, nu avem o imagine clară a conținutului, aplicațiilor și serviciilor bazate pe internet pe care trebuie să le reglementăm. Pentru moment, avem o mare varietate de servicii și aplicații și forme de furnizare a conținutului (servicii de voce, servicii de găzduire, servicii de mesagerie instantanee prin servicii de e-mail, conținut web, site-uri de știri, social media, motoare de căutare, conținut video și multimedia) nu avem o înțelegere comună a clasificării și asimilării acestora. În acest fel, identificarea clară a conținutului, aplicațiilor și serviciilor pe care intenționăm să le reglementăm trebuie să fie stabilită ca o prioritate în succesiunea acțiunilor pe care le propunem să le facem.

Este clar că serviciile OTT sunt realități noi, care vor afecta viitoarea noastră existență și munca, de aceea să construim un viitor în modul în care făceam până acum, cred că este greșit, este mai bine să creezi ceva nou, care va lucra pentru viitor decît să creezi ceva ce va fi o soluție doar pentru moment. Ar trebui să promovăm noi reglementări, care vor fi concepute special pentru noile realități și apoi vor fi adaptate la noile provocări în cazul în care vor apărea în timp. Mai mult decât atât, trebuie să ținem cont de faptul că însumarea tuturor conținuturilor, aplicațiilor și serviciilor bazate pe internet într-o realitate mare ar putea fi impusă ca un exercițiu imposibil, grație diversității lor, de aceea, atunci când ne gândim la o nouă reglementare, trebuie să ne gândim la diferiți operatori de internet care se ocupă cu administrarea de conținut, aplicații și diferite servicii. Reglementările trebuie să ia în considerare tipul de serviciu și drepturile care trebuie protejate într-un mod diferențiat și specific. Serviciile oferite de agențiile de turism, instituțiile financiare, închirierea de proprietăți sau cele care oferă servicii de transport local alternative considerate servicii publice nu ar trebui să fie reglementate în același mod. Cu toate acestea, trebuie să creăm o bază juridică comună pentru întregul domeniu bazat pe internet, aplicații și servicii prin introducerea unor

principii generale legate de asigurarea drepturilor fundamentale ale omului, securitatea și contribuția la dezvoltarea egală a tuturor operatorilor de internet.

Dacă nu avem o jurisdicție unică a internetului, trebuie să ne concentrăm eforturile noastre și a tuturor părților interesate în aceeași direcție, indiferent de țară sau autoritate. Noua legislație nu ar trebui să separe interesele companiilor de comunicații de cele ale OTT, ci trebuie să se concentreze pe interesele utilizatorilor finali, șși să se dezvolte în vederea promovării cooperării între toți operatorii de internet. Cu toate acestea, autoreglementarea, certificarea, standardizarea, inclusiv certificarea filologică, ar trebui promovate la toate nivelurile astfel încît prin instituirea acestor mecanisme să fie posibil de acționat în vederea contracarării și prevenirii abuzurilor și daunelor.

În concluzie, putem menționa cu siguranță, că pentru moment, ne confruntăm cu noi realități sociale dar și juridice legate de apariția și utilizarea în masa a internetului, publicarea conținutului on-line, utilizarea aplicații și serviciilor interneconectate. Suntem de acord că, în ultima perioadă, înțelegerea noastră comună despre internet a fost schimbată și construcția comună a World Wide Web este distrusă, avem noi realități, noi operatori, noi cerințe și noi provocări și, ca urmare, trebuie să găsim noi concepte, noi reguli și noi forme de control și cooperare și, astfel, să contribui la contracararea și prevenirea noilor formăe de riscuri și încălcări.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

[1] BACKER, MCKENZIE, **UE intenționează să reglementeze serviciile Over-the-Top ("OTT")**, Germania 2016.
Disponibil la: http://www.bakermckenzie.com/-/media/files/insight/publications/2016/03/eu-intends-to-regulate-over-the-top-ott-services/al_germany_regulateottservices_mar16.pdf?la = en [Accesat 14 Dec 2017].

[2] OAREC, **Raport privind serviciile OTT**, 2016.BoR (16) 35. Disponibil la: http://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/5751-berec-report-on-ott-services [Accesat la 14 decembrie 2017].

[3] ORGANIZAȚIA TELECOMUNICAȚIILOR COMMONWEALTH, Studiu de cercetare, **Serviciul dinamica serviciilor over-the-top (OTT)**, 2016. Disponibil la: http://www.cto.int/media/CTOOTTStudyPaperFinal_ ReviewedDraft04Oct2016.pdf [Accesat 14 Dec 2017] .

[4] Răspunsul ETNO la consultarea publică privind proiectul **Raportul OAREC privind serviciile OTT** BoR (15) 142, 2015. Disponibil la: https://etno.eu/datas/positions-papers/2015/Reflection-Documents/RD418% 20-% 20BEREC% 20OTT% 20services.pdf [Accesat 14 Dec 2017].

[5] **"Manipularea pe Internet"**. Wikipedia. Wikimedia Foundation, Disponibil la adresa: https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_ manipulation[Accessed 14 Dec. 2017].

[6] **"Introducere în OTT"**, Sursa OTT. N.p., 22 martie 2013. Web. Disponibil la: http://ottsource.com/ott-tutorials/introduction-to-ott/ [Accesat 14 Dec 2017].